

Dnro

12.4.2011

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Viite: Lausuntopyyntönnö 14.3.2011

Asia: Lausunto selvityshenkilöiden raportista Yhdessä enemmän OKM 2011:6

Opetus- ja kulttuuriministeriö on pyytänyt Suomen Akatemian lausuntoa sen konserniohjausta ja rakennetta käsittelevästä selvityksestä Yhdessä enemmän. Akatemia toteaa pyydettyinä lausuntonaan kunnioittavasti seuraavaa:

1. Hallinnonalan ohjausta koskevat ehdotukset

Selvityshenkilöt ovat tehneet raportissaan ehdotuksia hallinnonalan ohjauksen kehittämiseksi. Alla toistetaan tehdyt ehdotukset ja Suomen Akatemian kannanotto kuhunkin niistä:

Valmistellaan yhteinen konserniohjausmalli ja -toimintatapa, jossa eri ohjauskeinoja käytetään optimaalisella tavalla parhaan kokonaisvaikuttavuuden saavuttamiseksi.

Akatemia pitää tarkoituksenmukaisena, että kehittämistyötä varten perustettaisiin konsernin ohjauksen kehittämissyhmä. Akatemia on myös valmis osallistumaan tähän kehittämistyöhön.

Hallinnonalan organisaatioiden välistä vuorovaikutusta lisätään olennaisesti muodostamalla yhteisiä konserniohjauksen foorumeita, kuten virastopäälliköiden yhteiskokouksia ja teemakohtaisia tilaisuuksia.

Akatemia pitää tätä kannatettavana paitsi virastopäällikkötasolla myös muilla konsernin toimintotasoilla. Esimerkiksi virastojen suunnittelu- ja talousjohdon sekä OKM:n virkamiesten säännöllisten teemakohtaisten informaatio- ja keskustelutilaisuuksien järjestämistä pidetään kannatettavana.

Hallinnonalan yhteistä kokonaisnäkemystä ja ymmärrystä vahvistetaan yhteisellä konsernistrategialla ja vahvistamalla eri strategiatasojen välistä yhteyttä.

Akatemia pitää tätä kannatettavana, mutta samalla on huolehdittava siitä, että myös kullakin strategiatasolla määritellyt tavoitteet ovat oikeassa hierarkkisessa suhteessa toisiinsa nähden. On myös syytä arvioida, minkälaisia suunnittelu- ja raportointiasiakirjoja virastoissa edellytetään valmisteltavan, mikä on niiden suhde toisiinsa, mikä on niiden tarkoituksenmukainen sisältö ja rakenne sekä valmisteluajataulu.

Tulossopimukset tehdään nelivuotisina hallituskausien rytmityksen mukaisest.

SUOMEN AKATEMIA
TIEEEN RAHOITTAJA JA ASIANTUNTIJA

12.4.2011

Akatemia pitää ehdotusta kannatettavana. Samalla tulee kuitenkin arvioida tulossopimusasiakirjojen rooli ja suhde toiminta- ja taloussuunnitelmien valmisteluun. Pääallekkäisten samansisältöisten suunnitteluasiakirjojen valmistelu ei olisi tarkoituksenmukaista.

Hallinnonalalla olemassa olevan ja tuotettavan tiedon analysointia ja hyödyntämistä kehitetään vahvistamaan yhteisen näkemyksen muodostamista ja tiedolla johtamista.

Ehdotus on kannatettava.

Kokonaisvaikuttavuuden vahvistamiseksi kaikkiin tulossopimuksiin sisällytetään hallinnonalan yhteiset tavoitteet. Lisäksi palveluiltaan tai vaikuttavuustavoitteiltaan toisiaan lähellä olevien virastojen ohjausta kootaan yhteen ja niille asetetaan yhteisiä tavoitteita.

Ehdotus on kannatettava. Kokonaisnäkemys ja kokonaisvaikuttavuuteen tähtäävä ote virastojen tulosohjauksessa olisi eduksi hallinnonalan politiikalle. Tähän liittyen toivottavaa olisi myös tiedepolitiikan alueella *yli hallinnonalojen* ulottuva vaikuttavuuden tavoittelu sekä kokonaisohjaus, joka kattaisi myös muilla hallinnonaloilla harjoitettavan, tieteeseen vaikuttavan politiikan.

2. Virastojen kokoamista koskeva ehdotus

Selvityshenkilöt ovat ehdottaneet, että

kotimaisten kielten tutkimuskeskus yhdistetään Suomen Akatemiaan. Tutkimuskeskuksen toiminnot voivat yhdistymisestä huolimatta sijaita nykyisissä toimitiloissaan ja myös tutkimuskeskuksen nimi on mahdollista säilyttää.

Yhdistämistä on perusteltu synergiaeduilla ja sillä, että näiden organisaatioiden toiminnoilla on keskinäinen tiede- ja tutkimuspolitiikkaa koskeva yhteys.

Ehdotus on perusteltu varsin lyhyesti eikä sen vaikutuksia ole arvioitu. Suomen Akatemia on merkittävin yliopistojen ulkopuolinen tieteellisen tutkimuksen rahoittaja Suomessa. Kotus on puolestaan tutkimuslaitos. Näiden tehtävät ja roolit eivät ole yhtenevät. Kotus ja sen tutkijat voivat myös esiintyä tutkimusrahoituksen hakijan roolissa Akatemiaan nähden. Tätä ajatellen näiden organisaatioiden yhdistäminen ei vaikuta harkitulta. Voidaan todeta, että Suomen Akatemian ja kotimaisten kielten yhdistämistä ei ole mahdollista ajatella ilman, että sen edellytyksiä ja vaikutuksia huolellisesti selvittäisiin ja arvioitaisiin. Edelläkuvatun rooliristiriidan ja muun tämänhetkisen tiedon valossa Akatemia suhtautuu yhdistämisaajatukseen kielteisesti.

3. Hallintotoimintojen yhdistämistä koskeva ehdotus

Selvityshenkilöt ovat ehdottaneet, että

samoissa tiloissa sijaitsevien CIMO:n, Opetushallituksen ja Suomen Akatemian osalta selvitetään edellytykset virastojen henkilöstö-, talous- ja tietohallintojen yhdistämiseksi.

12.4.2011

Yhdistämisaajatusta on perusteltu lähinnä odotettavissa olevilla tehostamishyödyillä. Tässä yhteydessä on kuvattu eri tasoilla toimivia palvelukeskuksia ja yhteisten palveluiden toimintamalleja valtionhallinnossa.

Suomen Akatemia tulee toimimaan samassa kiinteistössä CIMO:n ja Opetushallituksen kanssa syyskuusta 2011 alkaen. Akatemian kannalta on perusteltua selvittää mahdollisuudet saavuttaa synergiaetuja ja toiminnan tehostamista yhteistyötä ja yhteisiä toimintamalleja sekä palveluita kiinteistön muiden käyttäjien kanssa hyödyntäen. Näiden mahdollisuuksien selvittäminen alkaa jo ennen Akatemian muuttoa uusiin toimitiloihin. Selvitystyön tavoitteena tulee olemaan ennen kaikkea virastojen toiminnan yhtenevyyksien ja yhteisten intressien löytäminen ja niissä toiminnan vaikuttavuuden vahvistaminen yhteisillä toimenpiteillä, suunnittelulla ja yhteistyöllä, sekä tämän ohella tehokkuuden lisääminen voimavarojen käytössä. Selvitysmiesten ehdotusta on tarpeen muokata tähän suuntaan .

4. Hallinnonalan tuottavuusohjelmaa koskevat ehdotukset

Selvityshenkilöt ovat ehdottaneet, että

Hallinnonalan tuottavuusohjelman 2012-2015 mukaiset henkilöstötyövuosien vähennystavoitteet toteutetaan kokonaisuudessaan tämän esityksen mukaisilla toimintojen siirroilla valtion ulkopuolella järjestettäväksi.

Muiden virastojen osalta luovutaan hallinnonalan tuottavuusohjelman 2012-2015 mukaisista henkilötyövuosien vähentämistavoitteista.

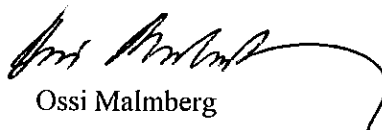
Akatemia pitää ehdotuksia kannatettavina.

Puheenjohtaja

Arto Mustajoki

Ylijohtaja, hallinto

Ossi Malmberg

